

Alternativno
reševanje sporov
na področju
intelektualne lastnine

Mediacija

s poudarkom na tem,

kar je pomembno

za vaše podjetje

Kazalo

3 Poznavanje osnovnih dejstev

Kaj je ARS?

Kaj je mediacija?

4 Zakaj bi morali za reševanje sporov na področju intelektualne lastnine uporabiti mediacijo in druge možnosti ARS?

6 Kakšne so prednosti mediacije?

8 Deset razlogov, zakaj bi bil vaš spor v zvezi z intelektualno lastnino lahko primeren za mediacijo

10 Kateri so običajni koraki v postopku mediacije?

12 Glosar

14 Za več informacij

Poznavanje osnovnih dejstev

■ Kaj je ARS?

Alternativno reševanje sporov (v nadaljnjem besedilu: ARS) se nanaša na vsak postopek, v katerem poskušajo stranke v sporu doseči dogovor brez uporabe običajnih pravnih postopkov in s pomočjo nevtralnega tretjega subjekta. Glavni vrsti postopkov ARS sta mediacija in arbitraž. Obstajajo pa tudi druge tehnike ARS, kot so conciliacija, imenovanje izvedencev ali zgodnja nevtralna ocena.

■ Kaj je mediacija?

Mediacija je ena od najbolj znanih metod ARS, ki se pogosto in uspešno uporablja za reševanje najrazličnejših vrst sporov.

Mediacija je strukturiran postopek, v katerem dve ali več strank v sporu poskuša prostovoljno s pomočjo mediatorja doseči sporazumni dogovor o rešitvi spora.

Zakaj bi morali za reševanje sporov na področju intelektualne lastnine uporabiti mediacijo in druge možnosti ARS?

Intelektualna lastnina, kot so znamke, modeli, patenti ali avtorske pravice, je osnovno poslovno sredstvo. Podobno kot pri drugih poslovnih sredstvih, lahko do sporov v zvezi z intelektualno lastnino pride, kadar podjetja kršijo vaše pravice intelektualne lastnine, ali obratno, kadar menijo, da vi kršite njihove pravice.

Spori lahko privedejo do dolgotrajnih, nepredvidljivih in dragih pravnih postopkov na področju intelektualne lastnine. Stroški ne nastanejo le z vidika stroškov za zastopanje in sodnih taks, ki so potrebni za sprožitev pravnega postopka, temveč tudi z vidika časa, po-

rabljenega za vodenje postopkov – gre za dragocen čas, ki ga je namesto tega mogoče porabiti za bolj produktivne poslovne dejavnosti. Poleg tega je področje intelektualne lastnine še zlasti pogosto predmet čezmejnih sporov, ki zahtevajo globalne rešitve, običajni pravdni postopki pa samo spodbujajo bitke na več frontah.

Mediacija in drugi načini ARS lahko izboljšajo učinkovitost postopka reševanja sporov. Poleg tega z osredotočanjem na potrebe udeleženih strank zagotavljajo stroškovno učinkovit in prilagojen mehanizem za reševanje sporov.

Podjetja se lahko z uporabo mediacije in drugih možnosti ARS osredotočijo na svoje dejanske poslovne interese in poiščejo globalne rešitve, ki jim bodo ustrezale.

Kakšne so prednosti postopkov mediacije?

So prostovoljni

Mediacija je **prostovoljni postopek**, v okviru katerega mediator pomaga strankam doseči prostovoljno in obojestransko koristno rešitev. Stranki imata popoln nadzor nad celotnim postopkom in se lahko kadar koli odločita, da ne bosta sodelovali pri alternativnem reševanju sporov, **brez poseganja** v druge tekoče ali prihodnje formalne postopke.

So zaupni

Mediacija zagotavlja **nevtralno in zaupno okolje**, v katerem lahko stranki odprto razpravljata o svojih stališčih o zadevnem sporu. Ta pristop jima omogoča, da se osredotočita na to, kako naj rešita spor, ne da bi jima bilo treba skrbeti zaradi razkritja javnosti, kar je še zlasti pomembno, ko gre za poslovni **ugled** in poslovne skrivnosti.

Vsi mehanizmi ARS - in mediacija ni izjema - prinašajo strankam v sporu jasne koristi.

Temeljijo na poslovnih interesih

Mediacija lahko obravnava **širše poslovne cilje** strank in pripomore k rešitvi drugih obstoječih ali nastajajočih sporov med strankama, ki jih ne bi bilo mogoče rešiti v sodnih postopkih določene zadeve, ker preprosto niso predmet teh postopkov.

S pomočjo mediacije stranki bolje razumeta njuna poslovna stališča in vzajemno podpirata **zadovoljive rešitve v obojestransko korist**.

So stroškovno učinkoviti

Mediacija strankam omogoča, da v **enem samem postopku** rešita najrazličnejše spore, s čimer se lahko učinkovito izogneta stroškom in zapletenosti pravnega postopka. Poleg tega se zaradi **krajšega časovnega okvira**, v katerem se najde rešitev, ki je sprejemljiva za obe strani, bistveno znižajo stroški reševanja sporov.

So prožni in jih oblikujejo stranke

Stranki imata **enakopravno vlogo** v postopku, o **pogojih poravnave pa odločata sami** in ne mediator, kar podpira **predvidljivost**. Stranke so na splošno bolj zadovoljne z rešitvami, ki so jih predlagale same, v primerjavi z izidom, ki ga odredi tretja oseba, ki sprejme odločitev.

Zaradi prilagodljivosti je mediacija **hiter** način reševanja sporov. Postopek napreduje glede na želje strank, zato na splošno traja manj časa.

Deset razlogov, zakaj bi bil vaš spor v zvezi z intelektualno lastnino lahko primeren za mediacijo

1 Vaš spor je še vedno v zgodnji fazi spora

Mediacija je lahko zlasti učinkovita, če se obravnava **v najzgodnejši možni fazi** spora.

Kljub temu se lahko še vedno izkaže za najboljšo rešitev tudi v primeru, ko je spor že v poznejši fazi, saj se bodo stranke morda raje želele izogniti vlaganju nadaljnjih sredstev, časa in truda v sodne postopke ali druge kontradiktorne postopke.

2 Vaš spor je zapleten ali vključuje več jurisdikcij

To velja v primeru, kadar:

- dve ali več strank prihaja iz **različnih držav**;
- obstaja **več sporov** med istimi strankami;
- spor vključuje **več pravic intelektualne lastnine** (npr. znamke EU, nacionalne znamke, registrirane ali neregistrirane modele, avtorske pravice, patente itd.);
- se zahteva, da se tožbi pridružijo **tretje osebe** (tj. stranke, ki niso vpletene v prvotni spor).

3 Sodno odločbo v vašem sporu bi bilo težko izvršiti

Mediacija je lahko primerna tudi v primerih, ko je **izvršitev** odločbe, ki jo sprejme pristojni organ, **težavna**.

To velja v primerih, ko ni dovolj sredstev ali virov za izvršitev morebitne sodne odločbe ali ko bo morda treba izvrševanje opraviti v neznani jurisdikciji (npr. zunaj EU).

4 Druga stranka in vi imate ali bi lahko imeli sočasno obstoječe pravice intelektualne lastnine v vašem sporu

Mediacija je primerna tudi v primerih, ko so pravice intelektualne lastnine strank **že sočasno obstajale ali bi lahko obstajale**. Razlog za to je lahko dejstvo, da stranke v sporu zanimajo različna poslovna področja ali ozemlja.

5 Prilagojen pristop je za vas bistvenega pomena

Mediacija je primerna, kadar čustveni in osebni vidiki spora **zahtevajo prilagojen in prožen pristop**.

Tako je na primer lahko koristna v primerih, ki vključujejo **družinska podjetja ali nekdanje poslovne partnerje**. V takih primerih lahko izkušeni mediator na nekonflikten način vodi stranke pri iskanju rešitev, ki so prožne in koristne za vse vpletene strani.

6 Vi in druga stranka sodelujete ali želite biti vključeni v isti poslovni projekt

Če želite **nadaljevati obstoječi poslovni odnos** ali vzpostaviti novega, je lahko mediacija zelo primeren mehanizem za reševanje sporov.

7 Zaupnost je za vas pomembna

Zaupnost je temelj postopka mediacije. Za razliko od pravnega postopka so vse informacije, pomembne za mediacijo, kot so zahtevki za mediacijo, razprave med strankama in izid mediacije, **strogo zaupne** in jih ni mogoče uporabiti v sodnem, arbitražnem ali drugem uradnem postopku, razen če se druga stranka s tem strinja.

8 Želite ohraniti ugled svojega podjetja

Mediacija je priročen mehanizem za reševanje sporov, s katerim lahko **zaščitite svoj ugled**, tako da se izognete javnim in odprtim sporom, nepotrebni napetostim s poslovnimi partnerji, konkurenti, organi oblasti itd.

9 Med vami in drugo stranko obstaja jezikovna ovira

Mediacija je **prožnejša** od običajnih pravnih postopkov, ko gre za **jezik**, ki se uporablja v postopku. V formalnih kontradiktornih postopkih uporabo določenega jezika običajno narekujejo stroga postopkovna pravila. Pri mediaciji pa se lahko z drugo stranko dogovorite o skupnem jeziku, ki se bo uporabljal med postopkom. Mediator lahko vsako stranko nagovori tudi v njenem jeziku.

10 Spor želite hitro rešiti

Mediacija lahko napreduje tako **hitro**, kot želite vi in druga stranka, saj je postopek v vaši rokah.

Kateri so običajni koraki v postopku mediacije?

Stranki ali njuna pravna zastopnika **vložita zahtevek** za mediacijo v skladu s posebnimi pravili, ki se uporabljajo za posamezen center za alternativno reševanje sporov ali center za mediacijo na podlagi ustreznih zakonodaj o alternativnem reševanju sporov. Mediacijo morata izrecno zahtevati obe stranki.

Stranki lahko izbereta mediatorja s seznama, ki ga ponudi center za alternativno reševanje sporov ali center za mediacijo, glede na to, kdo najboljše **ustreza potrebam** njunega spora. Merila za izbiro, ki jih uporablja večina strank, so jezik, ki ga govori mediator, izkušnje mediatorja in njegova razpoložljivost.

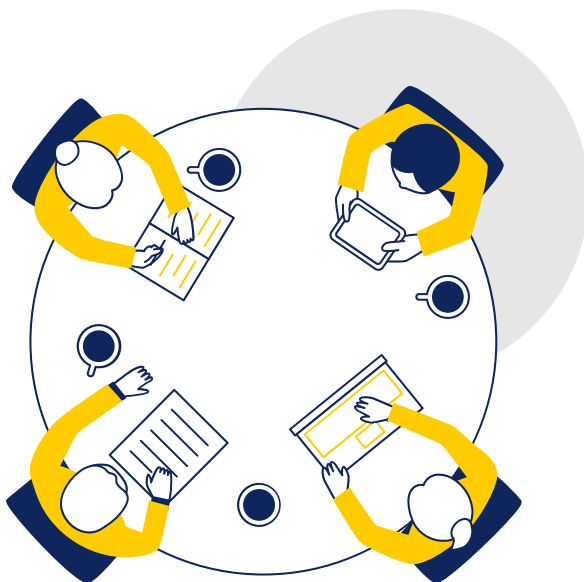
Mediator bo med drugim stranki vprašal, ali želita, da mediacija poteka ob osebni navzočnosti ali po spletu, ponudil več razpoložljivih datumov za mediacijo, preveril, kdo bo navzoč v imenu vsake od strank v postopku, poslal v podpis pogodbo o mediaciji in določil časovni okvir za prejem povzetka zadeve.

Mediator lahko tudi **stopi v stik z vsako stranko** ali njunima zastopnikoma posebej, da se dogovori za uvodni sestanek, na katerem razloži potek postopka mediacije, pojasni zadeve in odgovori na vprašanja.

4

Mediacijsko srečanje

Čeprav je za mediacijo značilna prožnost, običajno vključuje naslednje **faze**:

- **Uvodno srečanje**

Mediator predstavi podrobnosti srečanja, ko se bosta stranki in njuna zastopnika prvič zbrali, da bi sodelovali v mediaciji. Stranki morata običajno podati uvodno izjavo, v kateri povzameta svoje stališče, in s pomočjo mediatorja pripravita seznam vprašanj, ki jih je treba obravnavati.

- **Preučitev in pogajanja**

Preučitev vključuje več srečanj, na katerih se mediator lahko odloči za izmenične zasebne sestanke z vsako od strank posebej in morebitne občasne skupne sestanke z obema strankama.

Pogajanja se začnejo, ko sta stranki pripravljene preiti od splošnih zamisli do konkretnih pogojev za rešitev spora. Na tej stopnji se določijo glavne sestavine **možnega dogovora**.

- **Zaključek**

Mediacija ima lahko dva možna izida:

- > **Dosežena je poravnava:** z dogovori morata biti zadovoljni obe stranki, ti pa morajo biti obojestransko sprejemljivi in trajni. Pripravi se osnutek sporazuma o poravnavi, ki ga podpišeta obe stranki.
- > **Dogovor o poravnavi ni bil dosežen:** v tem primeru se lahko stranki odločita za drugo vrsto postopka ARS ali začneta ali nadaljujeta formalni ali pravdni postopek.

Glosar

Izraz	Opredelitev
Alternativno reševanje sporov	Katera koli sredstva ali postopki, o katerih se dogovorijo stranke v sporu, da bi dosegle poravnavo brez uporabe običajnih pravnih postopkov in s pomočjo nevtralnega tretjega subjekta. Glavni vrsti postopkov ARS sta mediacija in arbitražna. Obstajajo pa tudi druge tehnike ARS, kot so conciliacija, imenovanje izvedencev ali zgodnja nevtralna ocena.
Mediacija	Strukturiran postopek, v katerem dve ali več strank v sporu poskuša prostovoljno s pomočjo mediatorja doseči dogovor o rešitvi spora. Postopek je prostovoljen, odločitve pa sprejmejo stranke skupaj.
Konciliacija	Postopek, v katerem conciliator ⁽¹⁾ , po navadi odgovorna oseba za obravnavanje zadeve, strankam predlaga možne rešitve za sporazumno rešitev njihovega spora. Stranke o predlogih razpravljajo, se pogajajo in se jim prilagodijo. Postopek je prostovoljen, odločitve pa sprejmejo stranke skupaj.
Imenovanje izvedencev	Stranke v sporu lahko imenujejo neodvisnega strokovnjaka, ki pripravi pravno, poslovno ali tehnično zavezujoče ali nezavezujoče mnenje o določeni zadevi, predloženi v odločanje.
Zgodnja nevtralna ocena	Stranke v sporu lahko imenujejo nevtralno in neodvisno osebo (ocenjevalca), ki izrazi mnenje o vsebini spora. Zgodnja nevtralna ocena zagotavlja zgodnjo oceno pravnega stališča in argumentov strank.
Pogajanje	Pogajanje je kot najbolj neposredna in neformalna oblika alternativnega reševanja sporov postopek, ki se uporablja za reševanje sporov med dvema ali več strankami neposredno ali prek njihovih pravnih zastopnikov brez posredovanja nevtralnega tretjega deležnika. Nasprotno se izraz „pomoč pri pogajanjih“ nanaša na postopek, v katerem pogajanja omogoči nevtralni deležnik ali tehnologija, ki strankam omogoča, da se pogajajo v ugodnejših razmerah za dosego dogovora.
Arbitražna	Postopek, v katerem se spor s soglasjem strank predloži enemu ali več arbitrom, ki sprejmejo zavezujočo in neizpodbitno odločitev o sporu. Arbitra oziroma arbitre stranke imenujejo sporazumno. Mednarodne odločbe izvršijo nacionalna sodišča v skladu s Konvencijo o priznavanju in izvrševanju tujih arbitražnih odločb (Newyorška konvencija).

⁽¹⁾Odgovorna oseba za obravnavanje zadeve iz spora ima lahko glede na postopek različne vloge, na primer nosilec odločanja v postopku z ugovorom zoper znamko ali za njen izbris, poročevalec v pritožbenem postopku v zvezi z znamko, sodnik itd.

Glosar

Izraz	Opredelitev
Stranka/ stranke	Stranka je oseba ali subjekt, ki je neposredno vpleten v spor (tj. postopek inter partes v okviru sporov v zvezi z intelektualno lastnino). V postopku ARS je to oseba ali subjekt, ki sodeluje v postopku in katerega soglasje je potrebno za rešitev spora.
Zastopnik	Pravni strokovnjak, ki je v skladu z nacionalnim pravom pooblaščen za zastopanje druge stranke v sodnem postopku.
Mediator	Tretja oseba, ki je zaprosena, da učinkovito, nepristransko in strokovno vodi mediacijo, tako da pomaga strankam pri doseganju dogovora, ne glede na njen naziv ali poklic v zadevni državi članici EU in ne glede na način, na katerega je bila imenovana ali zaprosena za vodenje mediacije.
Nevtralna oseba	Tretja oseba, ki vodi in upravlja postopek ARS. Nevtralne osebe se v posameznih postopkih običajno imenujejo: <ul style="list-style-type: none">• mediator• konciliator• arbiter• ocenjevalec• izvedenec
Ponudnik ARS	Kateri koli javni ali zasebni subjekt, ki vodi ali upravlja postopek ARS, ki ga vodi nevtralni tretji deležnik, ne glede na naziv ali poklic, ki izvaja storitev pod svojim nadzorom za pomoč strankama pri mirni rešitvi spora. V vsaki državi članici EU je veliko ponudnikov ARS, ki ponujajo svoje storitve na državni in/ali mednarodni ravni. Ponudniki so lahko specializirani za različna področja (npr. za gospodarsko, civilno, sektorsko) ter za posebne vrste alternativnega reševanja sporov, med katerimi sta najpogostejši mediacija in arbitraž.
Sporazum o poravnavi, dosežen z mediacijo	Pisni dogovor, dosežen s postopkom mediacije za rešitev poslovnega spora, v katerem so določeni pogoji, o katerih se dogovorijo stranke. Sporazumi o poravnavi, doseženi z mediacijo, so po naravi sporazumni. Sporazum o poravnavi morajo podpisati vse zadevne stranke, ki izrazijo medsebojno privolitev in sprejetje pogojev.
Sporazumna rešitev spora	Mirna rešitev spora, ki so jo stranke v pravnem sporu dosegle s sodno ali izvensodno poravnavo s posredovanjem nevtralne tretje osebe ali brez nje.

Za več informacij

Informacije, navedene v tej brošuri, so namenjene izključno ozaveščanju. Uradi za intelektualno lastnino spodbujajo sporazumno reševanje sporov na področju intelektualne lastnine, zato vam lahko dajo na voljo informacije o možnostih reševanja sporov, ki so vam na voljo.

URAD
REPUBLIKE
SLOVENIJE
ZA *intelektualno*
LASTNINO

Slovenian Intellectual
Property Office

Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino

Kotnikova ulica 6,
1000 Ljubljana

01 6203101

sipo@uil-sipo.si

www.uil.gov.si

Urad Evropske unije za intelektualno lastnino

Avenida de Europa, 4
03008 Alicante,
Španija

+34 965139100

MediationCentre-Info@euipo.europa.eu

euipo.europa.eu/sl

Ta brošura je pobuda v okviru projekta evropskega sodelovanja 6 – podpora za mala in srednje velika podjetja (ECP 6), ki je namenjena izboljšanju konkurenčnosti malih in srednje velikih podjetij z ozaveščanjem o pomenu in vrednosti pravic intelektualne lastnine ter pomoči tem podjetjem pri učinkovitejšemu uveljavljanju teh pravic. Projekt se izvaja v sodelovanju z osrednjimi uradi za industrijsko lastnino držav članic EU in v posvetovanju z združenji uporabnikov.

Alternativno reševanje sporov na področju intelektualne lastnine

business.ideaspowered.eu